

Kontakty z Mediami
i Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 167/20
Luksemburg, 17 grudnia 2020 r.

Wyrok w sprawie C-398/19
Generalstaatsanwaltschaft Berlin

Ekstradycja obywatela Unii do państwa trzeciego może nastąpić dopiero po konsultacji z państwem członkowskim, którego jest obywatelem

W ramach konsultacji państwo członkowskie, którego obywatelem jest dana osoba, powinno zostać powiadomione przez wezwane państwo członkowskie o wszystkich okolicznościach prawnych i faktycznych przedstawionych we wniosku o ekstradycję, a ponadto należy mu wyznaczyć rozsądny termin na ewentualne wydanie przeciwko temu obywatelowi europejskiego nakazu aresztowania

BY, obywatel ukraiński i rumuński, urodził się na Ukrainie i mieszkał tam do czasu przeprowadzki w 2012 r. do Niemiec. W 2014 r. uzyskał on na swój wniosek obywatelstwo rumuńskie jako potomek obywateli Rumunii, przy czym nigdy nie mieszkał w Rumunii.

W marcu 2016 r. prokuratura generalna Ukrainy zwróciła się do organów niemieckich z wnioskiem o ekstradycję BY w celu przeprowadzenia postępowania karnego. W listopadzie 2016 r. Generalstaatsanwaltschaft Berlin (prokuratura generalna w Berlinie, Niemcy) powiadomiła rumuńskie ministerstwo sprawiedliwości o wniosku o ekstradycję i zapytała, czy władze rumuńskie zamierzają przejąć prowadzenie postępowania karnego przeciwko BY. Ministerstwo to odpowiedziało, po pierwsze, że organy rumuńskie mogą zdecydować o przejęciu prowadzenia postępowania karnego wyłącznie na wniosek sądowych organów ukraińskich, a po drugie, że wydanie krajowego postanowienia o tymczasowym aresztowaniu, jako warunek wydania europejskiego nakazu aresztowania, wymaga istnienia wystarczających dowodów winy danej osoby. Zwróciło się zatem do organów niemieckich o dostarczenie mu dowodów przekazanych im przez organy ukraińskie.

Prawo niemieckie zakazuje ekstradycji obywateli niemieckich, ale nie ekstradycji obywateli innych państw członkowskich. Kammergericht Berlin (wyższy sąd krajowy w Berlinie) uznał zatem, że ekstradycja BY na Ukrainę jest zgodna z prawem, lecz zastanawia się, czy nie jest sprzeczna z zasadami sformułowanymi przez Trybunał w wyroku Petruhhin¹, jako że rumuńskie organy sądowe formalnie nie orzekły w przedmiocie ewentualnego wydania europejskiego nakazu aresztowania. W przytoczonym wyroku Trybunał orzekł bowiem między innymi, że w przypadku gdy do państwa członkowskiego, do którego przenieść się obywatel innego państwa członkowskiego, państwo trzecie wystąpiło z wnioskiem o ekstradycję, to po pierwsze państwo członkowskie powinno powiadomić o tym państwo członkowskie, którego obywatelem jest osoba poszukiwana, aby umożliwić organom tego ostatniego państwa członkowskiego wydanie europejskiego nakazu aresztowania w celu jej przekazania dla potrzeb przeprowadzenia postępowania karnego.

Zastanawiając się nad konsekwencjami tego wyroku dla rozstrzygnięcia zawisłej przed nim sprawy, sąd ten zwrócił się do Trybunału z trzema pytaniami prejudycjalnymi w przedmiocie wykładni art. 18 i 21 TFUE (dotyczących, odpowiednio, zasady niedyskryminacji ze względu na przynależność państwową oraz swobody przemieszczania się i pobytu obywateli Unii na terytorium państw członkowskich) oraz wyroku Petruhhin.

¹ Wyrok z dnia 6 września 2016 r., Petruhhin, [C-182/15](#) (w szczególności pkt 48, 50); zob. także komunikat prasowy nr 84/16.

Ocena Trybunału

Trybunał w składzie wielkiej izby zbadał w pierwszej kolejności kwestię, czy art. 18 i 21 TFUE mają zastosowanie do sytuacji obywatela Unii takiego jak zainteresowany w sprawie w postępowaniu głównym. W tym względzie zauważył on, że zgodnie z jego orzecznictwem obywatel państwa członkowskiego, mający z tego tytułu status obywatela Unii, który legalnie przebywa na terytorium innego państwa członkowskiego, ma prawo powołać się na art. 21 ust. 1 TFUE i jest objęty zakresem stosowania traktatów w rozumieniu art. 18 TFUE. Okoliczność, że BY uzyskał obywatelstwo państwa członkowskiego dopiero w chwili, gdy przebywał już w państwie członkowskim innym niż państwo, którego obywatelstwo następnie uzyskał, nie ma znaczenia w tym względzie.

W drugiej kolejności Trybunał uściślił obowiązki spoczywające na państwach członkowskich w ramach dokonywania wymiany informacji wzmiankowanej w wyroku Petruhhin. W tym względzie wskazał on, że wezwane państwo członkowskie musi umożliwić właściwym organom państwa członkowskiego, którego obywatelem jest osoba poszukiwana, zażądanie przekazania tej osoby w ramach europejskiego nakazu aresztowania. W tym celu powinno ono powiadomić te organy nie tylko o wniosku o ekstradycję, lecz również o wszystkich okolicznościach prawnych i faktycznych przedstawionych przez wzywające państwo trzecie w ramach tego wniosku. Muszą być także sygnalizowane wszelkie zmiany sytuacji, w jakiej znajduje się osoba poszukiwana, istotne dla ewentualnego wydania przeciwko niej europejskiego nakazu aresztowania. Natomiast, ani jedno, ani drugie z tych państw członkowskich nie może być zobowiązane na mocy prawa Unii do zwrócenia się do wzywającego państwa trzeciego o przekazanie akt postępowania karnego, aby umożliwić państwu członkowskiemu, którego obywatelem jest zainteresowany, ocenę możliwości przejęcia prowadzenia przeciwko niemu postępowania karnego.

Trybunał podkreślił, że jeżeli ten obowiązek informacyjny został spełniony, organy wezwanego państwa członkowskiego mogą w dalszym ciągu prowadzić postępowanie ekstradycyjne i ewentualnie dokonać ekstradycji zainteresowanego w razie braku wydania w rozsądnym terminie europejskiego nakazu aresztowania przez organy państwa członkowskiego, którego jest on obywatelem. Wezwane państwo członkowskie powinno wyznaczyć wspomnianym organom taki termin, który należy określić z uwzględnieniem wszystkich okoliczności sprawy, a w szczególności ewentualnego tymczasowego aresztowania zainteresowanego w ramach postępowania ekstradycyjnego i złożoności sprawy.

W trzeciej kolejności Trybunał orzekł, że art. 18 i 21 TFUE nie można interpretować w ten sposób, że wezwane państwo członkowskie byłoby zobowiązane odmówić ekstradycji obywatela Unii będącego obywatelem innego państwa członkowskiego i przejąć prowadzenie przeciwko niemu postępowania karnego w związku z czynami popełnionymi w państwie trzecim, w sytuacji gdy – tak jak w sprawie w postępowaniu głównym – prawo krajowe wezwanego państwa członkowskiego uprawnia to państwo do ścigania tego obywatela Unii za określone przestępstwa popełnione w państwie trzecim.

W takim bowiem przypadku obowiązek odmówienia ekstradycji i przejęcia prowadzenia postępowania karnego skutkowałby pozbawieniem wezwanego państwa członkowskiego możliwości samodzielnego osądzenia stosowności wszczęcia postępowania karnego przeciwko wspomnianemu obywatelowi na podstawie prawa krajowego i wykraczałby poza granice, jakie prawo Unii może narzucić wykonywaniu uprawnień dyskrejonalnych przysługujących temu państwu członkowskiemu w odniesieniu do stosowności ścigania w sprawach karnych. W sprawie takiej jak w postępowaniu głównym, w ramach prawa Unii, powstaje jedynie kwestia, czy wezwane państwo członkowskie może działać względem obywatela Unii w sposób naruszający w mniejszym stopniu wykonywanie przysługującego mu prawa do swobodnego przemieszczania się i pobytu, postanawiając raczej przekazać go państwu członkowskiemu, którego obywatelstwo ten posiada, zamiast przeprowadzać jego ekstradycję do wzywającego państwa trzeciego.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie

z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) wyroku jest publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793